CZASOPISMO ADWOKATÓW POLSKICH

DZIAŁ WOJEWÓDZTW ZACHODNICH

ORGAN ZWIĄZKU ADWOKATÓW POLSKICH

ROCZNIK III (1929)

Prenumerata półrocznie 3,00 zł.
Egzemplarz pojedyńczy 50 gr.
Cena ogłoszeń wedle umowy.
Wychodzi co miesiąc. Członkowie Związku A. P. otrzymują czasopismo bezpłatnie.

POZNAŃ 1930
CZCIONKAMI DRUKARNI UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO

SPIS RZECZY.

ROCZNIK III (1929).

Cyfry rzymskie oznaczają zeszyty, cyfry arabskie stronice. W dziale II (Orzecznictwo) cyfry w nawiasach oznaczają liczbę bieżącą tez.

I. Rozprawy i Artykuły.

II. Orzecznictwo.

A. Ustawa cywilna i handlowa.

1. I. Art. 37 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. — Lekarz, któremu Kasa Chorych miejsca pobytu zleciła leczenie ubezpieczonego może domagać się zapłaty honorarjum od Kasy Chorych, w której chory jest ubezpieczony. — Okoliczność, że właściwa Kasa Chorych zwróciła koszta lekarskie Kasie Chorych miejsca pobytu, nie pozbawia lekarza prawa domagania się zapłaty od właściwej Kasy Chorych wprost. . . . . II/III 31 (9)

2. I. Sprzedaż majątku zatrzymanego w drodze likwidacji dóbr niemieckich przez Skarb Państwa osobie trzeciej nie stanowi części postępowania likwidacyjnego.

II. W razie wykonania przy takiej sprzedaży przez osobę uprawnioną rzeczowego prawa pierwokupu, należy zbadać, czy prawo pierwokupu obejmuje w konkretnym wypadku wszystkie sprzedaże, czy tylko sprzedaż dokonaną przez pierwotnego właściciela (§ 1097 k. c.) . . . . VII/IX 68 (17)

3. I. Udział w majątku spółki z ograniczoną poręką położony jest prawnie tam, gdzie majątek ten się znajduje, w szczególności w miejscu siedziby spółki.

II. Władza zwierzchnia w Poznańskiem przeszła na władze polskie z dniem 8 stycznia 1919 r. Od tego dnia nadprezydent prowincji poznańskiej nie miał prawa dysponowania majątkiem fiskusa pruskiego, znajdującego się tamże.

III. Istnienie stowarzyszeń służących wyłącznie celom dobra obywateli jednej narodowości lub wyznania nie jest sprzeczne z Konstytucją.

IV. Stowarzyszenie stworzone dla zniemczenia ziem zachodnich Polski ma cel niedopuszczalny i ulega rozwiązaniu. VII/IX 70 (19)

4. I. Administrator przymusowy, mianowany na mocy art. 3 rozporządzenia z dnia 6 listopada 1919 r. (Dz. Ust. z r. 1919 nr. 62) wstępuje przy współdzielniach w prawa zarządu i rady nadzorczej. Jest więc uprawniony do zwołania walnego zebrania i przyjmowania nowych członków w myśl statutu spółdzielni.

II. Sąd może badać, czy mianowanie administratora przymusowego nastąpiło aktem wydanem przez właściwą władzę. Nie podlega zaś rozpoznaniu Sądów kwestja, czy warunki przewidziane art. 4 powołanego rozporządzenia do zarządzania administracji w konkretnym wypadku zachodziły.

III. Z uwagi na art. 50 u. 2 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. poz. 733) i § 547, l. 2. pc. rewizja w sprawie o unieważnienie uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni dopuszczalna jest bez względu na wysokość przedmiotu sporu. VII/IX 74 (21)

5. I. Majątki państwowe w b. zaborze pruskim przeszły z mocy art. 256 Traktatu Wersalskiego na Państwo Polskie z dniem 10 stycznia 1920 r. Ustawa z dnia 14 lipca 1920 r. zarządza sprostowanie ksiąg wieczystych.

II. Ustawa z dnia 14 lipca 1920 r. uważa ponadto wszelkie aljenacje mienia państwowego zdziałane przez władze zaborcze po dniu 11 listopada 1918 r. jako zdziałane ze szkodą dla Państwa Polskiego, za nieistniejące. Z postanowienia art. 3 u. II tejże ustawy wynika jednak, że wyjęte są aljenacje, przy których widocznem jest, że na szkodę Państwa Polskiego zdziałane nie były.

III. Nie podpada więc pod przepis ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. nadanie gruntowi charakteru majątku rentowego, a w szczególności ważne jest zwrotne przewłaszczenie gruntu na właściciela prywatnego, po zapisaniu w księdze wieczystej obciążeń rentowych.

IV. Prawomocny wyrok Sądu ma dla stron moc ustawy. . . . . VII/IX 75 (22)

6. II. Przymusowy zarządca ustanowiony na zasadzie powyższego rozporządzenia nie jest urzędnikiem państwowym. Stanowisko jego jest tego rodzaju, że w związku z powierzonem sobie zadaniem winien stać na straży interesów wszystkich osób, zainteresowanych w przymusowym zarządzie.

III. Skarb Państwa nie odpowiada za niego z § 839 k. c. i pr. ust. z dnia 1. 8. 1909 r. z tytułu jego stanowiska. Skarb odpowiadać może tylko dla braku kontroli nad nim, do której jest obowiązany analogicznie do § 153 ust. o przym. przetargu i zarządzie.

IV. Skarb Państwa nie odpowiada za przymusowego zarządcę w myśl § 831 k. c. ponieważ przym. zarządca jest samodzielny w swych decyzjach i nie podpada pod pojęcie osoby ustanowionej do roboty w myśl § 831, która jest zawsze zależna od zlecającego robotę. . . . . . VII/IX 78 (23)

7. Ustawa z dnia 4 marca 1920 r. obowiązuje od dnia ogłoszenia. Ograniczenia aljencji dóbr obywateli niemieckich podlegających likwidacji w niej zawarte nie mają przeto zastosowania do aljencji dokonanych przed jej wejściem w życie. Nie przesądza to prawa Państwa do likwidacji dóbr, które przed jej wejściem w życie zmieniły właściciela. VII/IX 80 (24)

8. Przerwanie pracy przez przystąpienie robotnika do strajku ogłoszonego przez Związek zawodowy przed wyczerpaniem środków polubownego załatwienia zatargu przewidzianych w § 18 kontraktu taryfowego dla rolnictwa w b. zab. pruskiem jest naruszeniem § 21 tegoż kontraktu i stanowi dla pracodawcy ważną przyczynę do wypowiedzenia w myśl § 626 k. c. umowy indywidualnej zawartej w ramach kontraktu taryfowego. . . . . X/XII 98 (25)

9. Sprawy o pretensje z tytułu przedterminowo rozwiązanych umów dzierżawnych majątków państwowych nie należą do właściwości N. T. A. . . . . . X/XII 101 (28)

10. Uchylenie przez N. T. A uchwały Komitetu Likwidacyjnego na podstawie której Skarb zapisany został jako właściciel gruntu, nie wpływa na ważność nabycia własności tegoż gruntu przez nabywcę w dobrej wierze dokonanego pomiędzy wpisem Skarbu i uchyleniem uchwały. — Wiadomość nabywcy o skardze wniesionej przez zlikwidowanego właściciela do N. T. A. przeciwko uchwale Komitetu Likwidacyjnego nie powoduje u niego złej wiary. . . . . X/XII 102 (30)

B. Postępowanie cywilne.

1. I. Czy i kiedy zawinienie personelu adwokackiego winno być uważane za nieuchronne zdarzenie w rozumieniu § 233 pi.?

II. Czy rewizja jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zażalenia, gdy skarga rewizyjna dotyczy rozstrzygnięcia wniosku o przywrócenie do pierwotnego stanu zaniedbanego czasokresu do wniesienia względnie uzasadnienia odwołania. II/III 26 (5)

2. I. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“ jest od dnia 28 września 1926 r. osobą prawną i jako taka występuje w procesie zastąpiona przez Prokuratorję Generalną. . . . . II/III 27 (6)

3. I. Sąd egzekucyjny nie może znieść sekwestracji zarządzonej uchwałą przez sąd procesowy i uchylonej w dalszem postępowaniu wyrokiem, jeżeli wyrok ten nie jest uznany za tymczasowo wykonalny i nie stał się jeszcze prawomocny. . . II/III 29 (7)

4. I. Decyzja wydana przez Sąd Apelacyjny wskutek dalszego zażalenia w postępowaniu niespornem, dotyczącem przerachowania wierzytelności hipotecznie zabezpieczonych jest dla Sądu Apelacyjnego wiążąca i na przedstawienie strony reasumowana być nie może. . . . . II/III 30 (8)

5. I. Stosunek prawny, od istnienia którego zależy w myśl § 148 p. c. rozstrzygnięcie sporu, musi być tego rodzaju, że bez jego ustalenia nie może nastąpić rozstrzygnięcie sporu. Zawieszenie sporu, jest więc niedopuszczalne z tego tylko powodu, aby uzyskać rozstrzygnięcie sprawy analogicznej albo dlatego, że w innym procesie przedmiot sporu jest identyczny. . . IV/VI 48 (11)

6. I. Zapis gruntów wydzielonych z pod obowiązku parcelacyjnego na mocy art. 4 ustawy o wykonaniu reformy rolnej w wykazie praw połączonych z własnością w księdze wieczystej nastąpić może tylko na podstawie oznaczenia tych gruntów według ksiąg podatku gruntowego i budynkowego. Oznaczenie gruntów za pomocą planu i protokołu wpisu granic — sporządzonych przez mierniczego przysięgłego, jest niedopuszczalne. IV/VI 51 (13)

7. I. Jeżeli w księdze wieczystej grunt zapisany jest na małżonków jako współwłaścicieli na podstawie ogólnej wspólności majątkowej, a spadkobiercy jednego z małżonków żądają wpisanie siebie jako współwłaściciela w miejsce zmarłego, może sędzia hipoteczny zażądać obok świadectwa dziedziczenia przedłożenia poświadczenia Sądu, że ogólna wspólność majątkowa, która istniała pomiędzy małżonkami nie została podtrzymana pomiędzy pozostałem przy życiu małżonkiem i dziećmi. Sąd spadkowy zobowiązany jest wystawić takie poświadczenie negatywne pomimo braku pozytywnego przepisu ustawy w tej mierze. . . IV/VI 52 (14)

8. I. Sąd hipoteczny musi domagać się aby przesłanki wpisu zostały wykazane jasno dokumentami. Jeżeli oferta kupna, złożona z określonym terminem do jej przyjęcia dopuszcza różną wykładnię woli stron, czy zawiadomienie o jej przyjęciu miało dojść przed upływem terminu do rąk oferującej, czy też wystarczyć miało udokumentowanie przyjęcia przez notarjusza, może Sąd Hipoteczny uzależnić wpis od przedłożenia dokumentów usuwających wątpliwość. IV/VI 53 (15)

9. I. Kapitał i udziały spółki z ograniczoną poręką przerachowane z marek na złote według postanowień rozporządzeń z dnia 25 czerwca 1926 r. i 17 maja 1927 r. (Dz U. poz. 402) mogą być niższe jak minimum ustawami dzielnicowemi przewidziane dla spółek nowo zakładanych. . . . . VII/IX 69 (18)

10. I. Droga sądowa jest dopuszczalna dla skarg przeciwko Skarbowi Państwa z tytułu szkód powstałych przez nieodpowiednią gospodar-

kę zarządcy przymusowego mianowanego na podstawie rozporządzenia Ministra dzieln. prusk. z dnia 6 listopada 1919 r. uzupełnionego rozporządzeniem z dnia 8 czerwca 1920 r. (Dz. Urz. poz. 260). . . . VII/IX 78 (23)

11. I. W sprawach o uposażenie urzędnicze dopuszczalna jest w b. zab. pruskim drogą sądową według rozporządzenia Ministra byłej dzielnicy pruskiej z dnia 31 lipca 1919 r. (Tyg. Urz. str. 187) w brzmieniu urz. z dnia 19 listopada 1919 r. (Tyg. Urz. str. 347), wprowadzonego na Pomorze rozporządzeniem z dnia 30 kwietnia 1920 r. (Dz. Urz. Min. b. dz. pr. pag. 216), w połączeniu z pruską ustawą z dnia 24 maja 1861 r. o roszczeniu drogi sądowej.

II. Ustawa z dnia 24 maja 1862 r. zmieniona została w § 2 przez § 10 przytoczonego rozporządzenia w ten sposób, że wystarczy odtąd dla otwarcia drogi sądowej, aby urzędnik zwrócił się do władzy bezpośrednio przełożonej z wnioskiem o załatwienie sprawy za miesiąc przed skargą.

III. Decyzja władzy, czy i z którą chwilą nastąpiło usunięcie urzędnika z urzędu, jest w myśl § 5 ustawy z dnia 24 maja 1861 r. dla Sądu prejudycjalna. . . X/XII 99 (26)

12. I. Zapis kilku hipotek kaucyjnych dla tych samych pretensyj jest dopuszczalny. X/XII 102 (29)

D. Rozporządzenie waloryzacyjne.

1. I. Przyjęcie w kontrakcie kupna i sprzedaży przez nabywcę nieruchomości długów hipotecznych w charakterze samo- i własnodłużnika jest umową na korzyść osób trzecich i stwarza bezpośrednio stosunek obowiązkowy między nabywcą i wierzycielem hipotecznym. . . . . II/III 25 (4)

2. I. Przyjęcie przy kupnie nieruchomości hipoteki na poczet ceny kupna zawiera w sobie przejęcia obciążenia rzeczowego i zobowiązania osobistego .

II. Zawiadomienie wierzyciela o przejęciu długu w myśl § 415 k. c. nastąpić może w toku postępowania o przerachowanie.

III. Obniżenie kwoty przerachowania pretensji osobistej z mocy § 36 rozp. waloryzacyjnego nastąpić może tylko w razie wykazania, że niezastosowanie tego przepisu podkopie egzystencję dłużnika. IV/VI 49 (12)

3. I. Dochodzenie pretensyj hipotecznych przez obywateli niemieckich w Polsce przed dn. 1. I. 1932 r. jest w kapitale i odsetkach przedwczesne z uwagi na postanowienie § 43 rozp. o przerachowaniu, § 86 niem. ustawy waloryzacyjnej i moratorjum z art. 4 ust. z dn. 20 listopada 1919 r. . . . X/XII 101 (27)

F. Ustawa karna.

1. I. Do przestępstw zniewagi i zniesławienia z §§ 185 i 186 uk. nie stosują się postanowienia art. 7 lit. e) lecz tylko postanowienia art. 16 ustawy amnestyjnej z 22 czerwca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 70, poz. 641).

II. Między przepisami art. 7 lit. e) a przepisami art. 16 ustawy amnestyjnej zachodzi pozorna sprzeczność, a rozwiązanie jej tkwi w tem, że przepis art. 16 zabrania umorzenia postępowania karnego, o przestępstwo zniesławienia urzędnika, jeżeli ono według postanowień odnośnej ustawy karnej materjalnej ściągane jest tylko na wniosek, podczas gdy art. 7 lit. c) pozwala na umorzenie postępowania karnego o takie przestępstwo tylko wówczas, kiedy ściągane jest ono, według postanowień odnośnej ustawy karnej, jedynie z urzędu i niezależnie od wniosku pokrzywdzonego lub jego przełożonego. I 9 (1)

2. I. Intelektualne fałszowanie dokumentów jest przestępstwem „umyślnem", t. j. spełnionem ze świadomością okoliczności składających się na stan faktyczny tego przestępstwa i z wolą ich spełnienia.

II. Intelektualne fałszowanie polega na spowodowaniu właściwej władzy publicznej do stwierdzenia w dokumencie publicznym, księgach lub rejestrach jako złożone lub dokonane oświadczeń, czynności lub faktów doniosłych dla praw lub stosunków prawnych, a których w rzeczywistości nie złożono ani nie dokonano.

III. Zgłoszenie policyjne nie jest dokumentem publicznym. Wystawienie i złożenie nieprawdziwego zgłoszenia policyjnego nie stanowi fałszowania dokumentu prywatnego, lecz jest wystawieniem dokumentu nieprawdziwego, które samo dla siebie nie podlega karze.

IV. Rejestr policyjny nie jest dokumentem publicznym, stwierdzającym fakt zawarcia związku małżeńskiego . . I 10 (2)

G. Postępowanie karne.

1. Warunkowe zawieszenie wykonania kary, według rozp. Prez. Rzplitej z dnia 17 września 1927 r. (Dz. Ust. poz. 141) oraz oparte na niem darowanie kary nie jest aktem łaski. Akt łaski jest instytucją jednorazową a nie trwałą i dotyczy tylko przestępstw popełnionych przed jego wydaniem a nie przestępstw dopiero w przyszłości mających się popełnić.

II. Przepisy rozp. Prez. Rzplitej z 17 września 1927 roku o warunkowem odroczeniu wykonania kary, nie dają, w przeciwień-

stwie do postanowienia ustępu 2 § 2 ogólnego zarządzenia pr. min. sprw. z 14 marca 1917 roku. żadnej podstawy do odroczenia wykonania nie całej lecz tylko części orzeczonej sześciomiesięcznej kary na wolności. I 11 (3)

2. I. Sąd Grodzki nie jest właściwym do rozpoznawania spraw karno skarbowych, wynikających z ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym Dz. Ust. nr. 79, poz. 550. . . . VII/IX 68 (16)

H. Sprawy administracyjne.

1. I. Podatek przemysłowy. — Do „zarobku brutto" adwokata nie zalicza się sum bezpośrednio obciążających klijenta, jak opłaty stemplowe od podań i pism do władz, opłaty sądowe, wynagrodzenia za opinję biegłych itp., o ile adwokat z wydatków tych się nie wyrachowuje. Natomiast zaliczają się do „zarobku brutto" m. in. wydatki kancelaryjne. . . . . II/III 32 (10)

2. I. Obowiązujące w b. zab. pruskim ustawodawstwo o wspieraniu ubogich nie nakłada na związki ubogich obowiązku dostarczania potrzebującym wsparcia pracy zarobkowej lub pośredniczenia w znalezieniu pracy.

II. O ile chodzi o osoby zdolne do pracy, obowiązek wspierania może zachodzić tylko po wyczerpaniu wszelkich możliwości znalezienia pracy i tylko na czas rzeczywistej potrzeby. . . . . VII/IX 73 (20)

CZASOPISMO ADWOKATÓW POLSKICH

DZIAŁ WOJEWÓDZTW ZACHODNICH

ORGAN ZWIĄZKU ADWOKATÓW POLSKICH

ROCZNIK IV (1930)

Prenumerata półrocznie 3,00 zł.
Egzemplarz pojedyńczy 50 gr.
Cena ogłoszeń wedle umowy.
Wychodzi co miesiąc. Członkowie Związku A. P. otrzymują czasopismo bezpłatnie.

POZNAŃ 1931
CZCIONKAMI DRUKARNI UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO

3

SPIS RZECZY.

ROCZNIK IV (1930).

Cyfry rzymskie oznaczają zeszyty, cyfry arabskie stronice. W dziale II (Orzecznictwo) cyfry w nawiasach oznaczają liczbę bieżącą tez.

I. Rozprawy i Artykuły.

II. Orzecznictwo.

A. Ustawa cywilna i handlowa.

1. I. Ilość akcji, przyjętych przez każdego z założycieli spółki akcyjnej musi być poddana w akcie założenia spółki pod rygorem jego nieważności (§ 182 K. H.).

II. Zarząd Sp. Akc. musi faktycznie dzierżyć kwotę wpłaconą przez akcjonarjuszów jako ¼ części kapitału akcyjnego przed rejestracją spółki. Przedłożenie zaświadczenia notarjusza, że do dyspozycji zarządu złożono u niego sumę oraz wpłacenie sumy tej do Banku na konto nie jest wystarczające.

I/III 18 (3)

2. Sąd opiekuńczy władny jest wydawać na mocy §§ 1635, 1636 k. c. zarządzenia o przestawaniu rodziców z dzieckiem także w czasie trwania procesu rozwodowego. I/III 22 (7)

3. Przyjęcie zapłaty pociąga za sobą jedynie wówczas umorzenie długu, jeżeli dłużnik zapłatę w tym celu uiszcza i jeżeli ta wola jego czy to z wyraźnego oświadczenia dłużnika czy to z innych okoliczności jest dla wierzyciela widoczną. Temu warunkowi samo przesłanie przez dłużnika wierzycielowi bez żadnego oświadczenia pewnej kwoty nie pokrywającej jego wierzytelności nie czyni zadość. Przyjęcie takiej kwoty przez wierzyciela nie jest zatem równoznacznem z przyjęciem zapłaty swej wierzytelności ze skutkiem jej umorzenia . . . . . . IV 36 (11)

4. I. Kobieta, nie posiadająca sama warunków nabycia obywatelstwa polskiego, która w roku 1910 wyszła za mąż za obywatela niemieckiego, który miałby warunki do nabycia obywatelstwa polskiego w dn. 10 stycznia 1920 r., nabyła przez zamążpójście warunki do nabycia obywatelstwa polskiego, pomimo, że mąż jej umarł przed dn. 10 stycznia 1920 r. (Art. 4 L. 3 ustawy o obywatelstwie).

II. Wychodząc przed dn. 10 stycznia 1910 r. powtórnie za mąż za obywatela niemieckiego nie posiadającego warunków do nabycia obywatelstwa polskiego utraciła kobieta warunki przez siebie nabyte przez pierwsze zamążpójście dopiero dn. 31 stycznia 1920 r. Stała się więc dn. 10 stycznia 1920 r. obywatelką polską i likwidacji nie podlega. (Art. 8 § 1 Konwencji Wiedeńskiej). . . . . IV 38 (13)

5. Indos umieszczony po proteście nie stwarza legitymacji nabycia weksla. Dla uzasadnienia tej legitymacji potrzeba udowodnić, że posiadacz nabył weksel w drodze cesji.

IV 39 (14)

6. Późniejsze wypełnienie weksla in blanco należy uznać jako dokonane niezgodnie z wolą wystawcy, jeśli z okoliczności sprawy przyjąć należy, że posiadaczowi weksla było wiadomo, że oddawca weksla nie posiada zgody wystawcy na puszczenie weksla w obieg.

IV 40 (15) II

7. I. Przelew lub zajęcie pretensji ubezpieczonego o sumę pogorzelową, dokonane przed odbudową z obrazą § 98 ustawy o umowie ubezpieczeniowej z 30 maja 1908 r. nie są bezwzględnie nieważne po myśli § 134 k. c. lecz tylko bezskuteczne wobec osób zainteresowanych w pierwszym rzędzie wobec wierzycieli hipotecznych.

II. Towarzystwo ubezpieczeniowe może w razie takiego przelewu lub zajęcia złożyć skutecznie sumę ubezpieczeniową do depozytu sądowego po myśli §§ 372, 378 k. c.

V/VI 66 (29)

8. I. Przyjęcie przekazu jest jednostronnem oświadczeniem woli, do którego w myśl art. 11 ustawy z dn. 12. VIII 1926 r. o prawie międzydzielnicowem stosować należy ustawodawstwo tego obszaru, na którym mieszka dłużnik przyjmujący przekaz.

II. Przyjęcie przekazu z pominięciem § 784 nie jest skuteczne, pozbawia dłużnika jednak zarzutów tylko w razie wyraźnego ich zrzeczenia się. Kwestja czy zrzeczenie takie wynika z towarzyszących okoliczności musi być zbadana przez Sąd meriti. . . V/VI 69 (31)

9. I. Spółki wodne istniejące w byłym zaborze pruskim za czasów zaborczych zachowują osobowość prawną w Państwie Polskiem, chociaż część terytorjum, na które działalność ich się rozciągała, pozostała przy Niemcach, skoro władze spółki miały i zatrzymały dotychczasową siedzibę w Polsce i spółki tutaj wykonują statutową działalność.

II. Dodatek samorządowy, przyznany urzędnikowi spółki wodnej przez jej organy na jego wniosek lub przez dobrowolne oświadczenie, staje się z chwilą przyznania częścią poborów służbowych i nie może przez spółkę wodną dowolnie zostać odwołany.

III. Ważne przyczyny do zwolnienia urzędnika nie uprawniają pracodawcy do obniżenia urzędnikowi poborów w czasie trwania służby. . . . . V/VI 71 (32)

10. Skarga o unieważnienie uchwały walnego zebrania nie może być oparta na tego rodzaju naruszeniu ustawy lub umowy spółkowej, co do którego jasnem i oczywistem jest, że nie mogło ono mieć żadnego wpływu i w niczem zaważyć w wyniku głosowania. V/VI 72 (33)

11. I. Rozporządzenie Komisarjatu Naczelnego Rady Ludowej są ważne jako akty władzy ustawodawczej, którą tenże Komisarjat był rzeczywiście w czasie swojego istnienia, oraz na mocy ustawy Sejmu R. P. z dn. 1 sierpnia 1919 r. (Dz. Ust. poz. 385), które rozporządzenia te ulegalizowało.

II. Rozporządzenie K. N. R. L. z dnia 11 kwietnia 1919 r. nadało biletom P. K. K. P. wartość równą markom niemieckim, dopuszczając równoczesny obieg obydwóch środków płatniczych. Ustawa sejmowa z dn. 20 listopada 1919 r. (Tyg. Urz., str. 377) wyłączyła nadto markę niemiecką z obiegu.

III. Art. 299 lit. d. Traktatu Wersalskiego nie zabrania poszczególnym Państwom zmienienia treści umów utrzymanych w mocy przez wewnętrzne ustawodawstwo poszczególnych Państw, które Traktat podpisały. W szczególności dotyczy to uregulowania zagadnień walutowych.

IV. Stosunek wzajemny wierzycieli hipotecznych oparty jest według porządku wpisu wyłącznie na treści ksiąg gruntowych. Wierzyciel hipoteki zapisanej w markach niemieckich, przy której ani z wpisu ani z objętego nim aktu dłużnego nie wynika, że miejscem płatności jej ma być Berlin, nie może domagać się od wierzycieli następnych w drodze skargi z § 878 p. c. zapłaty z pozostałej sumy subhastacyjnej różnicy pomiędzy sumą hipoteczną normalną w markach polskich i sumą obliczoną hipoteczną według różnicy kursu marek niemieckich. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 16 stycznia 1920 roku sprawy powyższej nie dotyczy.
VII/IX 103 (49)

12. Skarbowi Państwa zastępowanemu przez Prokuratorję Generalną, służą ze skonfiskowanego na podstawie uchwały z 2 marca 1923 r. (Dz. U. poz. 134) weksla te same prawa, jakie art. 13 Polskiego Prawa Wekslowego daje prawnemu posiadaczowi weksla.
VII/IX 107 (50)

13. Wobec zmiany stosunków gospodarczych i podniesienia się stopy odsetek od pożyczek, które znalazło też wyraz w podniesieniu odsetek ustawowych na 10% rocznie, przestał obowiązywać przepis § 237 k. c. zakazujący dłużnikowi zrzekania się prawa wypowiedzenia przedterminowego pożyczki oprocentowanej powyżej 6% rocznie. VII/XII 111 (53)

14. Spadek wartości wynagrodzenia pieniężnego otrzymywanego przez robotników rolnych na mocy umowy taryfowej nie upoważnia pracobiorców do uciekania się do strajku zamiast oddania sporu pod rozstrzygnięcie właściwego Inspektora Pracy. Strajk w czasie żniw upoważniał w tych okolicznościach pracodawcę do natychmiastowego rozwiązania umowy w myśl § 626 k. c. X/XI 126 (56) I

15. Jeżeli strony w umowie określiły, że zapłata długu pieniężnego ma nastąpić w walucie państwowej według kursu dnia zapłaty, to decydującym jest tylko kurs oficjalny.
X/XI 130 (59)

16. I. Kupna dewiz w czasie inflacyjnym, a więc w czasie, gdy było ono utrudnione, nie można uważać za zwykłą czynność handlową, do której miałby zastosowanie § 362 k. k.

II. Skarga o niewykonanie zlecenia, o jakiem mowa w § 362 k. c. jest skargą odszkodowawczą, wymagającą dla swego uzasadnienia wykazania szkody i związku przyczynowego między działaniem (wzgl. zaniechaniem) pozwanego uzasadniającem jego odpowiedzialność ze szkodą. . . . X/XI 132 (61)

17. I. Otwarcie akredytywy w banku dla pewnej należytości zmierza w zasadzie do zabezpieczenia tej należytości, a nie jest równoznacznem z jej zapłatą.

II. Zwłoka jednej strony w wykonaniu świadczenia, jeżeli świadczenie to mimoto zostało przez drugą stronę przyjęte, nie uwalnia jej od uiszczenia umówionego wzajemnego świadczenia. . . . . . . X/XI 133 (62)

18. Pismo potwierdzające może mieć dwojakie znaczenie: może stwierdzać treść umowy ustnej, lub też stwierdzać ostateczne ustalenie umówionych ustnie warunków umowy w formie końcowej oferty. O właściwym charakterze pisma potwierdzającego decydują okoliczności danego wypadku. . X/XI 135 (63)

19. I. Zapłaty dokonane po dn. 11 listopada 1918 r. odnośnie do dóbr, które w myśl ustawy z 14 lipca 1920 r. przeszły na Państwo Polskie nie umarzają zobowiązania, jako świadczone przedmiotowi nieuprawnionemu.

II. Powstanie istnienia i wygaśnięcia renty jest niezależne od zapisu w księdze wieczystej, ale tylko — o ile chodzi o renty ustanowione dla Banku Rentowego (ustawa z dn. 2. III. 1850), natomiast zasada ta nie odnosi się do rent na rzecz Komisji Kolonizacyjnej, do której ma zastosowanie ustawa z dnia 26 kwietnia 1888 roku (26 ustaw, strona 131).
XII 150 (73)

20. Postanowienia art. 61 i 81 ustawy o wykonaniu reformy rolnej nie zakazują drogi sądowej dla dochodzenia przewłaszczenia gruntu nabytego od Skarbu Państwa kontraktem kupna — sprzedaży zawartym przed postępowaniem parcelacyjnem. . . XII 153 (78)

21. I. Likwidacja spółki akcyjnej uchwalona w roku 1926 odbywa się według postanowień niemieckiego kodeksu handlowego.

II. Upoważnionymi do postanowienia wniosku o odwołanie likwidatora są według § 255 niem. k. h. tylko rada nadzorcza albo akcjonarjusze mający conajmniej 1/20 kapitału akcyjnego.

III. Okoliczność, że likwidator jest równocześnie dłużnikiem spółki i przeciągając likwidację, długu swojego w terminie nie spłacił, jest ważnym powodem do odwołania likwidatora. . . . . XII 137 (81)

B. Postępowanie cywilne.

1. I. Sąd Najwyższy związany jest zapatrywaniem prawnem wypowiedzianem we wyroku uchylającym wyrok Sądu Apelacyjnego w dalszem postępowaniu w tej samej sprawie.

II. Ustawa z dn. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. poz. 429) o uposażeniu urzędników uchyliła w § 25 wszelkie ustawy i przepisy wydane w przedmiocie objętym tą ustawą, a zatem także przepis § 10 rozp. Min. b. dz. pr. z dn. 31. 7. 1919 r. w brzmieniu z dn. 19. 11. 1919 r. (Tyg. Urz., str. 347). Obowiązuje więc § 2 pruskiej ustawy z dn. 24. 5. 1861 r. o rozszerzeniu drogi prawa. . . . . . . IV 34 (9)

2. I. Jeśli przy sprostowaniu rubrum skargi pozwany nie jest identyczny z pozwanym ze skargi przed sprostowaniem, to zachodzi zmiana skargi. Sprostowanie nazwiska pozwanego w skardze jest tylko wtedy sprostowaniem omyłki, gdy osoba pozwanego pozostaje ta sama.

II. Jeśli pierwszy pozwany zaprotestował przeciw zmianie skargi, a wyrok zapadł mimo to przeciw drugiemu pozwanemu, to służy pierwszemu pozwanemu prawo wnoszenia środków prawnych. . . . . . . IV 35 (10)

3. I. Dopuszczalność drogi sądowej zależną jest od tego, czy stosunek prawny, z którego wynika roszczenie skargi, oparty jest na prawie prywatnem. Obrona pozwanego wchodzi w rachubę o tyle, o ile wyświetla żądanie i zasadę skargi.

II. Skarga zarzucająca zakłócenie posiadania wskutek zarządu przymusowego zwraca się bezpośrednio przeciwko zarządzeniu urzędu. Stosunek prawny wytworzony przez to zarządzenie, nie jest prywatno-prawnym dlatego samego, że wkracza w posiadanie powódek.

III. Legalność zarządzenia nie może być przedmiotem badania w Sądzie powszechnym, gdyż czynność podjęta przez organ władzy państwowej dla wykonania takich praw pozostają czynnościami publicznemi, nawet gdy nie odpowiadają ustawie, a nie stają się przez to czynnościami prywatnoprawnemi. . . . . IV 37 (12)

4. I. Czasokres do uzasadnienia rewizji jest zachowany mimo, że doręczenie zarządzenia przewodniczącego przedłużającego ten czasokres nastąpiło po upływie czasokresu do uzasadnienia rewizji, jeśli wniosek wpłynął do sądu jeszcze przed upływem czasokresu do uzasadnienia i przewodniczący wydał swe zarządzenie również jeszcze przed końcem tego czasokresu.

IV 40 (13)

5. Skarga Skarbu Państwa przeciwko dzierżawcy domeny o zapłatę czynszu wytoczona na podstawie osobnego pisemnego zobowiązania dzierżawcy podlega rozpoznaniu przez sądy powszechne bez względu na interpretację § 37 warunków ogólnych dzierżawców domen państwowych. . . . . . . IV 41 (16)

6. W myśl § 37 ogólnych warunków dzierżawienia domen państwowych spory o eksmisję dzierżawcy podlegają rozpoznawaniu przez Sąd polubowny. . . . . . IV 42 (17)

7. I. Przekazywanie sporów z Sądów powszechnych do sądów specjalnych jest dopuszczalne w myśl § 505 p. c. jeśli chodzi o przekazanie z Sądu Powiatowego, a w myśl § 505 p. c. łącznie z § 27 rozporządzenia Rady Związkowej w przedmiocie ulżenia sądom z 9. 9. 15 (Dz. U. Rzeszy str. 562) jeśli chodzi o przekazanie z Sądu Okręgowego.

II. Uchwała Sądu powszechnego, przekazująca spór sądowi specjalnemu, jest niezaskarżalna.

III. Sąd powszechny nie jest władny zmienić z urzędu swej uchwały przekazującej spór sądowi specjalnemu. . . . IV 43 (18)

8. I. Wada w postępowaniu uzasadniająca w myśl § 539 pc. przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia w I instancji nie może polegać na naruszeniu przepisu postępowania wynikającem z innego stanowiska prawnego sądu odwoławczego.

II. Błędna zdaniem sądu odwoławczego interpretacja dokumentu przez Sąd I instancji jest naruszeniem prawa materjalnego i nie upoważnia do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, chociażby ze stanowiska sądu odwoławczego należało rozpatrzyć twierdzenie i reguły stron I instancji zupełnie pominięte. . . . . V/VI 68 (30)

9. I. Bezpodstawny jest zarzut, że wyrok Sądu Polubownego nie zawiera uzasadnienia po-

minięcia środka dowodowego, zaofiarowanego przez stronę: przepis § 1045 p. 5 żąda bowiem, by wyrok Sądu Polubownego zawierał rzeczowe uzasadnienie to było zupełne i wyczerpujące, w szczególności, by zawierało wyjaśnienie dlaczego pewien dowód, który uważano za zbędny pominięto.

II. Przerachowanie roszczenia przyznanego przez Sąd polubowny jest dopuszczalne w sporze o wykonalność wyroku Sądu polubownego: przy tem przerachowaniu należy uwzględnić spadek marki polskiej w czasie między powstaniem pretensji a zapadnięciem wyroku polubownego. . . . . V/VI 73 (34)

10. Sądy cywilne, o ile wyroki sądów duchownych mają mieć skutki prawa cywilnego, mają prawo i obowiązek badać, czy wydane one zostały w ich właściwości przedmiotowej stosownie do przepisów prawa cywilnego, w przeciwnym razie nie pociągają one za sobą żadnych skutków cywilnych.
V/VI 74 (35)

11. Wyrok Sądu Okręgowego wydany przez Sędziego Powiatowego jako sędziego jednostkowego sądzącego sprawę cywilną w I instancji musi być uchylony dla niewłaściwej obsady Sądu, gdyż sędzią jednostkowym może być w Sądzie Okręgowym tylko sędzia okr.
VII/IX 102 (47)

12. Zarządca upadłości zagranicznej nie posiada legitymacji czynnej przed sądami gdańskimi.
VII/IX 103 (48)

13. Wnioski o zezwolenie na bezpłatne odstąpienie praw najmu w myśl art. 11. 2 ustawy o ochronie lokatorów rozstrzygają Sądy w drodze postępowania niespornego. VII/IX 108 (53)

14. Sąd Apelacyjny nie ma obowiązku rozprawiania się przy powtórnem rozpatrywaniu sprawy zwróconej przez Sąd Najwyższy z twierdzeniami strony uznanemi już za błędne w wyroku Sądu Najwyższego.
X/XI 126 (56) II

15. Skargi wniesionej przed Sąd miejscowo niewłaściwy w b. zaborze pruskim nie może tenże Sąd na wniosek powoda przekazać Sądowi właściwemu w b. zaborze rosyjskim, lecz musi ją wyrokiem oddalić. X/XI 131 (60)

16. II. Przejęcie hipoteki przez nabywcę gruntu w drodze przybicia na przetargu przymusowym staje się skuteczne w stosunku do wierzyciela dopiero po jego zgodzie wyrażonej w myśl §§ 415, 416 k. c.

III. W myśl § 53 ustawy o przetargu przymusowym odpowiada nabywca gruntu za przejęte hipoteki osobiście do wysokości obciążenia rzeczowego. Jeżeli przybicie nastąpiło przed wejściem w życie rozporządzenia z dn. 14 maja 1924 r. przejęcie obejmuje zapisaną pretensję markową i nabywca odpowiada za całą pretensję osobistą. Jeżeli przybicie nastąpiło później, obejmuje przejęcie tylko przerachowanie obciążenia rzeczowego hipoteki i za dalszą pretensję osobistą nabywca nie odpowiada bez względu na to, czy przerachowanie w chwili przybicia jest już przeprowadzone. . . . XII 143 (79) II III

17. Sprostowanie w wyroku omyłek, które nie polegają na niedopatrzeniu Sądu, lecz na błędnych podaniach stron jest niedopuszczalne.
XII 137 (82)

C. Ustawa o ochronie lokatorów.

1. I. Urząd Rozjemczy dla spraw najmu jest właściwy do orzekania o ważności wypowiedzenia.

II. Prawomocne decyzje Urzędu Rozjemczego mają wobec stron moc rzeczy osądzonej.

III. Zobowiązanie wzięte przez lokatora przy zawieraniu umowy najmu, że po upływie czasu umowy opróżni mieszkanie nie ma z uwagi na ust. 4 art. 11 ust. o ochr. lok. znaczenia prawnego. Zobowiązanie takie jest tylko ważne, gdy wzięte zostaje w czasie trwania stosunku najmu. . . . I/III 23 (8)

2. Gdy Sąd Okręgowy na odwołanie wniesione od decyzji Urzędu Rozjemczego dla Spraw Najmu wyrokiem orzeknie o kosztach obydwóch instancyj, winien Sekretarz Sądu Okr. ustalić koszta służące stronie za zastępstwo adwokata w obydwóch instancjach.
VII/IX 108 (51)

3. Wniosek asesora sądowego przeniesionego służbowo na inne miejsce urzędowania o pozwolenie na bezpłatną zamianę mieszkania z emerytowanym urzędnikiem państwowym X st. sł. jest uzasadniony. . . . VII/IX 108(52)

4. I. Bez zgody stron Urząd Rozjemczy dla spraw najmu nie jest właściwy do orzekania o ważności wypowiedzenia najmu.

II. Urząd Rozjemczy nie jest właściwy do udzielenia zezwolenia na odstąpienie używania rzeczy najętej lub oddanie jej dalej w najem. . . . . XII 131 (76)

D. Rozporządzenie waloryzacyjne.

1. I. Korzystniejsze dla dłużnika terminy spłaty przewidziane w niemieckiem ustawodawstwie waloryzacyjnem, nie uprawniają polskiego dłużnika do korzystania z tych terminów wobec niemieckich wierzycieli.
   II. Przy waloryzacji pretensji niemieckiego wierzyciela nie należy doliczać do kapitału zaległych odsetek, zaś za czas od 1. I. 25 do 30. II. 25 należy doliczać odsetki w wysokości 1.2%, za czas od 1. VII. 25 do 31. XII. 25 w wysokości 2½%, za czas od 1. I. 26 do 31. XII. 27 w wysokości 3%, a od 1. I. 28 w wysokości 5% w stosunku rocznym. . . . V/VI 76 (36)

2. Pretensja hipoteczna gaśnie z chwilą zapłaty. Jeżeli dłużnik wpłacił do kasy Banku kapitał hipoteki w zdewaluowanych markach i otrzymał kwit podpisany przez osoby upoważnione do przyjmowania pieniędzy bez zastrzeżenia dochodzenia różnicy dewaluacyjnej, pozbawione jest późniejsze zastrzeżenie umieszczone na kwicie mazalnym jakiegokolwiek znaczenia prawnego. X/XI 128 (57)

3. Obywatel niemiecki, który jest wierzycielem hipoteki w Polsce, może domagać się zapłaty przerachowanego kapitału już obecnie, a nie dopiero w roku 1932 (§ 45 polskiego rozporz. waloryzacyjnego, § 25 niem. ustawy waloryzacyjnej z dn. 16 7. 25). . . . X/XI 130 (58)

4. I. Cesja hipoteki ciążącej na gruncie na Pomorzu, dokonana w roku 1919, kiedy cedent i cesjonarjusz byli obywatelami niemieckimi, nie upoważnia dłużnika do podnoszenia zarzutu z § 43 rozp. walor. chociaż cedent pozostał obywatelem niemieckim, a cesjonarjusz w międzyczasie nabył obywatelstwo polskie.
   II. Zastosowanie pełnej waloryzacji na tej podstawie, że dłużnik spłacił część hipoteki w zdewaluowanych markach, a wierzyciel co do tej części nie zrobił zastrzeżenia, jest sprzeczne z § 40 rozp. wal. . . . . XII 152 (77)

5. I. Sąd przerachowujący hipotekę w postępowaniu niespornem winien w myśl § 12 ustawy o sąd. niesp. zbadać z urzędu uprawnienie stron do rozporządzania wierzytelnością. XII 154 (79) I

E. Sprawy niesporne.

1. Wniosek o zarejestrowaniu uchwały podwyższającej kapitał spółki akcyjnej zgłoszony po wejściu w życie prawa o spółkach akcyjnych z roku 1928 ale przed uzgodnieniem statutu spółki z nowem prawem, oceniony być musi według dawnych przepisów kodeksu handlowego. . . . . I/III 17 (2)

2. Sąd hipoteczny zapisał błędnie hipotekę z wykluczeniem listu pomimo, że strony wniosku takiego nie postawiły. Wierzyciel wniósł o ponowne rozpoznanie sprawy i wystawienie listu. Wniosek ten traktować należy jako wniosek o sprostowanie księgi wieczystej na podstawie którego należy zmienić wpis hipoteki i wystawić list hipoteczny. I/III 19 (4)

3. Wnioski o wpisy do ksiąg gruntowych, zawierające oznaczenie gruntu pod dawną nazwą niemiecką, są niedopuszczalne w myśl § 28 ustawy o księg. wiecz. . . . I/III 20 (5)

4. Wykreślenie hipoteki zapisanej wbrew postanowieniom ustawy z dn. 14 lipca 1920 r. na nieruchomości, której właścicielem w dniu 11 listopada 1918 r. był Fiskus Pruski, nastąpić może w myśl art. 2 i 4 tejże ustawy na wniosek Prokuratorji Generalnej bez przedłożenia listu hipotecznego. . . . I/III 21 (6)

5. Sąd opiekuńczy władny jest wydawać na mocy §§ 1635, 1636 k. c. zarządzenia o przestawaniu rodziców z dzieckiem także w czasie trwania procesu rozwodowego. I/III 22 (7)

6. I. Wniosek o zmianę wpisu sumy hipotecznej brzmiącej na marki papierowe na sumę dolarów U. S. A. według przedwojennej relacji 1 dol. — 4.20 mk. jest dopuszczalnym wnioskiem o uwidocznienie przerachowania hipoteki bez względu na to, że stopa przerachowania przekracza miarę przewidzianą w §§ 2 i 4 rozporządzenia waloryzacyjnego.
   II. Uwidocznienie przerachowania takiego dopuszczalne jest w myśl przepisów rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 27 kwietnia 1924 r. (Dz. U. poz. 385), którego stosowanie nie ogranicza się tylko do wpisów pierwotnych. . . . . VII/IX 109 (54)

7. Notarjuszowi nie służy prawo samodzielnego zażalenia na decyzję Sądu Hipotecznego w sprawie, w której notarjusz wystąpił jako pełnomocnik strony. . . . . . XII 156 (80)

F. Postępowanie karne.

1. Oskarżyciel publiczny, nie będący prokuratorem może wprawdzie zapowiedzieć kasację, nie może atoli podać jej wywodu: do podania wywodu kasacji, choćby korzystając z zapowiedzenia innego oskarżyciela publicznego, uprawniony jest jedynie prokurator. IV 44 (19)

G. Sprawy karne.

1. Rozporządzenie Rady delegatów Ludu z dn. 23 grudnia 1919 r. o umowach taryfowych i wydziałach robotniczych (Dziennik Ustaw Rzeszy, str. 146) ma moc obowiązującą w Polsce na ziemiach zachodnich od dnia 27 grudnia 1918 roku. . . . . . . X/XI 145 (74)

H. Sprawy administracyjne.

1. Przesunięcie płatności części podatku majątkowego przez Ministra Skarbu na termin późniejszy jak przewiduje ustawa nie obciąża płatnika obowiązkiem bez podstawy prawnej ani nie powoduje wadliwości postępowania przynoszącego szkodę płatnikowi; obowiązek zapłaty podatku majątkowego przez odroczenie to nie gaśnie. . . . I/III 16 (1)

2. Pokwitowania zapłaty kosztów wystawione przez adwokata podlega opłacie stemplowej w myśl ust. 2 art. 90 w związku z artykułem 72 ust. 2 ust. stempl. jako pismo stwierdzające wykonanie umowy prywatno-prawnej. XII 139 (84)

J. Sprawy ubezpieczeniowe.

1. Na własne żądanie zwolnieni będą od obowiązku ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, pochodzący członkowie z wyboru organów osób prawnych. (Artykuł 6 punkt 5 Rozp. Prez. Rzpl. Polsk. z dn. 24 listopada 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911). . . . . V/VI 58 (20)

2. Służba wojskowa i wojenna przy obliczeniu renty nie liczy się do wymiaru wysokości renty, lecz tylko do podtrzymania ważności ubezpieczenia (Art. 8 pkt. 1 rozp. Prezyd. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 r. o ubezpieczeniu Pracowników Umysłowych Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911). . . . . V/VI 59 (21)

3. Pracownicy umysłowi, którzy w dn. 1. I. 1928 r. ukończyli wprawdzie 60 lat życia, ale nie ukończyli jeszcze 65 lat życia, a są zdolni do pracy i pełnią funkcje pracownika umysłowego, podlegają ubezpieczeniu po myśli art. 161 rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911). . . V/VI 60 (22)

4. Pracownicy umysłowi, którym nie przysługiwało wogóle prawo do świadczeń w myśl ustawy z dn. 20. XII. 1911 r. o ubezp. urzędników pryw. (§§ 21, 48, 49) nabywają uprawnienia do tych świadczeń w myśl artykułu 148 ust. 2 rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911) od dnia 1 stycznia 1928 r., o ile uczynili zadość warunkom tego rozporządzenia. . V/VI 61 (23)

5. Wdowie, która zawarła z ubezpieczonym mężem związek małżeński po ukończeniu przez niego 55 lat życia, nie przysługuje renta wdowia z tego ubezpieczenia po myśli art. 26. p. 2 Rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 1911). . . V/VI 61 (24)

6. Jeżeli pracownik umysłowy zgłosił roszczenie o rentę inwalidzką względnie starczą już po wejściu w życie rozporządzenia Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911) i do rozprawy przed Wyższym Urzędem Ubezpieczeń przyszło za czasów mocy obowiązującej tego rozporządzenia, to Wyższy Urząd Ubezpieczeń nie jest władny przyznać temu pracownikowi umysłowemu dodatku do renty z art. 40 rozp. z dn. 24. XI. 1927 r. bez zachowania przewidzianego postępowania w art. 123 rozp. z dn. 24. XI. 1927 r. i § 54 L. 3 rozp. Min. Pr. i Op. Społ. z dn. 22. XII. 1927 (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 1016). . . V/VI 62 (25)

7. I. Kucharka, która jest zatrudniona w kuchni restauracji dworcowej i która ma do pomocy w pracy od 7—12 dziewcząt nie jest uważaną za pracownicę umysłową po myśli art. 3 p. 1 Rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911).

II. Osobę, która ma poruczone częściowo pełnienie czynności bufetowej, (przyrządzanie przekąsek w bufecie, przygrzewanie kiełbasek i wydawanie kelnerom potraw znajdujących się w bufecie) przyczem zajmuje się drobną sprzedażą cukierków, czekolady, owoców, ciastek i t. p. uważa się za pracownika umysłowego po myśli art. 3 p. 9 Rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911).

III. Osoby, które są członkami spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz, które pracują w przedsiębiorstwie tej spółki w charakterze pracowników za stałem miesięcznem wynagrodzeniem i spełniają czynności kierownicze i nadzorcze, w przedsiębiorstwie tej spółki uważane są za pracowników umysłowych po myśli art. 2 p. 1 i art. 3 p. 1 Rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106 poz. 912). . . . . V/VI 62 (26)

8. I. Jeżeli pracownik umysłowy zgłosił roszczenie o rentę starczą względnie inwalidzką za czasów mocy obowiązującej ustawy z dnia 20. XII. 1911 r. o ubezp. urz. pryw. a do rozprawy przed Wyższym Urzędem Ubezpieczeń przyszło w czasie, kiedy obowiązywało nowe rozporządzenie z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911) to wyższy Urząd Ubezpieczeń władny jest przyznać pracownikowi umysłowemu zaopatrzenie z art. 160 rozp. z 24. XI. 1927 bez zachowania trybu przepisanego w § 59 rozporządzenia Min. Pracy i Op. Społ. z 22. XII. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 101).

II. Zaopatrzenie z art. 160 przysługuje tylko tym pracownikom umysłowym, którzy w chwili wejścia w rozporządzenie z dn. 24. XI. 1927 uczynią zadość wymogom z § 59 rozp. z dn. 22. XII. 1927 (Dz. Ust. Nr. 118, poz. 1016) wymienionym pod 1, 2, 3, 4. . V/VI 64 (27)

9. I. Wyższy Urząd Ubezpieczeń zdolny jest do powzięcia uchwały po myśli § 276 ust. o ubezp. urz. prvw. z dn. 20. XII. 1911. jeżeli do rozprawy stawili się tylko dwaj ławnicy t. j. jeden z grona pracodawców i jeden z grona pracobiorców.

II. Praktykant na rejestratora kancelarji adwokackiej uważany jest za pracownika umysłowego po myśli art. 3 p. 6 rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911).

III.. Osoby, zatrudnione w kancelarji adwokackiej, które mają poruczone zanoszenie aktów do Sądu i listów na pocztę, zeszywanie aktów, przyczem zajmują się wyszukiwaniem spraw terminowych, ich reprodukowaniem, zawiadamianiem mandantów o terminach, zapisywaniem spraw reprodukujących do kalendarza i t. p. uważani są za pracowników umysłowych po myśli art. 3 p. 6 Rozp. Prez. Rz. Pol. z dn. 24. XI. 1927 (Dz. Ust. Nr. 106, poz. 911). . . . . V/VI 65 (28)

10. I. Trybunał dla spraw ubezpieczeń społecznych właściwy jest po myśli §§ 1520 ust. 2 i 1771, 1779 ord. ub. do rozstrzygnięcia sporu powstałego pomiędzy Ubezpieczalnią Kraj. w Poznaniu a Kasą Chorych, na tle postanowień z § 1518 ord. ub.

II. Postanowienia artykułu 42, 43 i 94 ustawy z dn. 19 maja 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 44, poz. 272) oraz §§ 17, 41 ust. 3 regulaminu dla chorych nie mają zastosowania do Ubezpieczalni Krajowej, albowiem stosunek prawny Ubezpieczalni Krajowej do Kasy Chorych określają §§ 1518 do 1521 ord. ub. VII/IX 94 (37)

11. I. Trybunał dla spraw ubezpieczeń społecznych jako instancja orzekająca wyrokiem i uchwałą nie jest zobowiązany do udzielenia opinji prawnej.

II. Czasokres do wniesienia rekursu do Trybunału wynosi 1 miesiąc od dnia doręczenia orzeczenia (§ 128 ord. ub.).

III. Czasokres do wniesienia skargi o wznowienie postępowania wynosi jeden miesiąc, który liczy się z dniem, w którym zainteresowana strona uzyska wiadomość o przyczynie restytucyjnej, jednakże nie przed prawomocnością wyroku (§ 1728 ord. ub.). VII/IX 95 (38)

12. Osobom, które nabyły już prawo do renty w Niemczech, ale nie miały przed powrotem z Niemiec do Polski ustalonej renty w markach rentowych lub powojennych markach złotych, nie przysługuje zasiłek rentowy w takiej kwocie złotych w Polsce, jaką kwotę marek rentowych lub powojennych marek złotych byłyby pobierały miesięcznie w Niemczech, już przed powrotem do Polski (art. 2, punkt 1 ustawy z dn. 23. VII. 1926 (Dz. Ust. poz. 464). . . . . VII/IX 97 (39)

13. I. Wypadek, któremu ulegnie pracownik zatrudniony w przedsiębiorstwie podlegającem ubezpieczeniu (§§ 537—542 ord. ub.) musi zdarzyć się w tem przedsiębiorstwie lub przy spełnieniu czynności na rzecz tego przedsiębiorstwa (§ 544 ord. ub.).

II. Nienależyte wyświetlenie sprawy przez Wyższy Urząd Ubezpieczeń stanowi obrażenie postanowień § 1679 ord. ub. VII/IX 79 (40)

14. Nieprzesłuchanie lekarza przy ustalniu renty, który uszkodzonemu udzielił pierwszej pomocy lekarskiej, stanowi istotny błąd w postępow. § 1582 ord. ub. uzasadniający uchylenie zaskarżonego orzeczenia przez instancję odwoławczą oraz przekazanie sprawy do ponownego orzeczenia instancji niższej. VII/IX 98 (41)

15. Brak bezpośrednich świadków wypadku, któremu ulegnie pracownik w przedsiębiorstwie nie wyklucza uznania tego wypadku w poszczególnym razie za wypadek w rozumieniu § 544 ord. ub. na podstawie pośrednich dowodów. . . . . VII/IX 99 (42)

16. Wypadek, któremu uległ robotnik tartaczny przy pile tartaku, zbierając na polecenie żony właściciela tartaku, obrzynki na tyczki do grochu, jest wypadkiem w przedsiębiorstwie przemysłowem w rozumieniu § 543 ord. ub.

17. Otwarcie się na nowo gruźlicy płuc poprzednio zastanowionej, pozostaje w związku przyczynowym z uszkodzeniem płuc wskutek nadmiernego wysiłku przy pracy (§ 544 ord. ub.). . . . . VII/IX 100 (44)

18. Zranienie twarzy, na której znajdowały się wrzody czy też wyrzuty kawałkiem deski, wskutek którego to zranienia wywiązało się zakażenie krwi a następnie śmierć ubezpieczonego pracownika jest wypadkiem po myśli § 544 ord. ub. . . . . . . VII/IX 101 (43)

19. Choroba kolana, której nabawił się pracownik w ciągu jednego dnia, pracując w pozycji klęczącej i skutkiem której następnie wywiązało się zapalenie płuc i nastąpiła śmierć ubezpieczonego pracownika nie jest chorobą zawodową, lecz wypadkiem w zrozumieniu § 544 ord. ub. . . . . VII/IX 101 (46)

20. Składki tygodniowe uiszczone i unieważnione w karcie kwitowej w czasie od 1 maja 1923 r. do 19 czerwca 1923 r. w tej wysokości, w jakiej były w obiegu przed 19 czerwca 1923 r., t. j. przed ogłoszeniem rozporządzenia Rady

Ministrów z dn. 7 czerwca 1923 r. Dz. Ust. Nr. 60, poz. 440 są ważnemi i zaliczalne do utrzymania prawa świadczeń po myśli § 1280 ord. ub. . . . . X/XI 136 (64)

21. I. Jeżeli przy zaliczeniu przedsiębiorstwa przez Ubezpieczalnię Krajową do pewnego tytułu, klasy i stopy niebezpieczeństwa zaszła oczywista omyłka, to w takim razie dopuszczalna jest zmiana klasyfikacji owego przedsiębiorstwa w ciągu okresu taryfowego (§ 708 ord. ub.) chociażby nie zaistniały wymogi z § 711, ustęp 2 ord. ub.

II. Zmiana klasyfikacji jednak w tym wypadku nie może sięgać wstecz do dnia pierwszej klasyfikacji, lecz może wiązać powoda dopiero od 1 dnia miesiąca następującego po wydaniu nowego orzeczenia. . X/XI 136 (65)

22. Jeżeli w taryfie niebezpieczeństwa (Ubezpieczalni Krajowej Wydział Ubezpieczeń od Wypadków) przewidziany jest dla pewnego rodzaju przedsiębiorstwa odpowiedni tytuł, to w tym wypadku niema zastosowania do tego przedsiębiorstwa postanowienie punktu 4 „Uwagi" do taryfy niebezpieczeństwa. X/XI 137 (66)

23. Przedłożenie niezbitego dowodu przez żonę, że żyła z zmarłym mężem w wspólności domowej (§ 1303 ord. ub.) już po wydaniu wyroku przez Wyższy Urząd Ubezpieczeń nie uzasadnia uchylenia wyroku tego urzędu i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia temu Urzędowi (§§ 1697 i 1715 ord. ub.). X/XI 138 (67)

24. I. Brak ustalenia początku inwalidztwa oraz niezbadanie utraty prawa do świadczeń (§ 1280 ord. ub.) stanowi istotny brak w postępowaniu i uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku (§§ 1697 i 1715 ord. ub.).

II. §18 ustęp 3 decyzji Rady Ligi Narodów z 17 lipca 1922 (Dz. Ust. Nr. 70, poz. 550/23) nie ma zastosowania do ubezpieczonych, którzy przenieśli się z terytorjum Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie na terytorjum Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu. . . . . X/XI 139 (68)

25. I. Jeżeli zliczono kartę kwitową, ale nowej karty nie wystawiono, to dwuletnie okresy liczy się zawsze od daty wystawienia danej karty kwitowej, a nie od daty zliczenia tej karty (§ 1380 ord. ub.).

II. Nie uwzględnienie przez Wyższy Urząd Ubezpieczeń w wyroku całokształtu sprawy i wyników przeprowadzonych dowodów stanowi istotny błąd w postępowaniu, który uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku (1697 ord. ub.) i 33 ces. rozp. o toku postęp. przed Wyż. Urz. Ubezp. . . . X/XI 140 (69)

26. Inwalidztwo ubezpieczonego, przypadające już na dwuletni okres danej karty kwitowej zwalnia go od dalszego uiszczenia składek tygodniowych (§§ 1255 i 1280 ord. ub. X/XI 140 (70)

27. Nienależyte ustalenie stanu faktycznego w zaskarżonym wyroku stanowi istotny brak postępowania, który uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku (§ 1697 i 1715 ord. ub.) X/XI 141 (71)

28. Wykazana choroba, podczas której ubezpieczony był czasowo niezdolny do wykonywania pracy zawodowej, zwalnia go w tym czasie od uiszczenia składek tygodniowych (§§ 1281, 1393 i 1438 ord. ub. X/XI 142 (72)

29. I. W myśl art. 1 ustawy z dn. 6 lipca 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 75, poz. 587) obywatele państw obcych oraz ich rodziny korzystają z praw do świadczeń wraz z dodatkami, nabytych w drodze ubezpieczeń społecznych, również i po opuszczeniu granic Polski.

II. Prawo do poboru tych świadczeń nabyte zostaje nie dopiero na podstawie uchwały instytucji ubezpieczeniowej ustalającej rentę, lecz już wtedy, kiedy zaistnieją ustawowe wymogi z §§ 1252, 1257, 1355, 1287 i 1280 ord. ub. . . . . X/XI 143 (73)

30. Prawo do poboru wstrzymanej renty odżywa, jeżeli uprawniony do poboru tej renty wykaże, że przebywając poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w zaniedbaniu podania Instytucji Ubezpieczeniowej swego miejsca pobytu zagranicą nie ponosi winy. (§ 615 punkt 2 ostatnie zdanie ord. ub.). XII 158 (83)